

Ο ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ: Η αυτονόητη αλληλεγγύη στους Παλαιστίνιους και η νέα εβραιοφοβία

Του ΚΩΣΤΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

«Γνωρίζετε πως στα θύματα του πατέρα σας, όταν τα μετέφεραν στα στρατόπεδα, χάραζαν στο δέρμα τους νούμερα ως στίγματα της θηριωδίας. Και εσείς φέρετε ένα τέτοιο στίγμα της θηριωδίας, καθώς το κακό που σας έγινε είναι απίστευτα μεγάλο και υπερβαίνει κάθε φαντασία και λογική: το νούμερο ΕΞΙ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΝΑ. Το νούμερο αυτό μένει αθέατο, δεν είναι χαραγμένο στο δέρμα σας παρά μονάχα στο πεπρωμένο σας».

Γκ. Αντερς, «Εμείς οι γιοι του Αϊχμαν», Εκδ. Εστία

Η πρόσφατη αμαύρωση με αγκυλωτούς σταυρούς του Μνημείου του Ολοκαυτώματος της Θεσσαλονίκης και η απόπειρα εμπρησμού της Συναγωγής της Κέρκυρας αποτελούν τεκμήρια αδιάφευστα μιας ανοιχτής πληγής, του αντισημιτισμού, που ενδημεί σε μεγάλα τμήματα της ελληνικής κοινωνίας. Στη βάση του βρίσκεται η αποσιώπηση της ίδιας της διαρκούς παρουσίας των Εβραίων στην Ελλάδα για εκατοντάδες χρόνια. Λησμονούμε ότι τη δεκαετία του 1930 υπήρχαν στην Ελλάδα 31 εβραϊκές κοινότητες και περισσότερες από 100 συναγωγές. 45.000 Θεσσαλονικείς αφανίστηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης αλλά χρειάστηκαν δεκαετίες για να φτιαχτεί ένα μνημείο στη μνήμη τους. Είναι άγνωστο πόσος ακόμα χρόνος θα χρειαστεί για να αντικρύσουμε με ειλικρίνεια τον ελληνικό αντισημιτισμό, εκείνον που αποκαλύπτουν ο Μαζάουερ ή ο Γιώργος Ιωάννου, όταν γράφουν για την άθλια στάση που κράτησαν πολλοί Θεσσαλονικείς απέναντι στον αφανισμό των Εβραίων της πόλης.

Σήμερα οι αντισημιτικές λεκτικές εξάρσεις αντιμετωπίζονται ως αναμενόμενο μέρος του δημόσιου διαλόγου. Τα λόγια του Μητροπολίτη Πειραιώς Σεραφείμ για «τον Αδόλφο Χίτλερ όργανο του παγκόσμιου σιωνισμού που χρηματοδοτήθηκε από την οικογένεια Ρότσιλντ» και οι δηλώσεις του Μίκη Θεοδωράκη: «Ναι, είμαι αντισημίτης και αντισιωνιστής. Αγαπώ τον εβραϊκό λαό και έχω ζήσει μαζί του, αλλά οι Αμερικανοεβραίοι κρύβονται πίσω από τα πάντα, τις επιθέσεις στο Ιράκ, τις οικονομικές επιθέσεις στην Ευρώπη, στην Αμερική, στην Ασία, οι Εβραιοαμερικάνοι βρίσκονται πίσω από τον Μπους, τον Κλίντον και πίσω από τις τράπεζες». Τέτοιες δηλώσεις δικαιολογούνται από πολλούς ως προϊόντα γήρατος ή γραφικότητας.

Για άλλους μάλιστα αποτελούν δείγματα παρρησίας. Να γιατί η ευρύτατη πρόσληψη των Εβραίων ως πρωταγωνιστών μιας συλλογικής φαντασίωσης και ως φορέων μιας και μόνο αρνητικής ιδιότητας υπερβαίνει τα όρια μιας ακροδεξιάς γραφικότητας. Εξάλλου, η αντισημιτική ρητορεία στην Ελλάδα δεν είναι περιθωριακό φαινόμενο, φιλοξενείται ακόμα και σε ΜΜΕ εθνικής εμβέλειας. Είναι διάχυτη και σε μεγάλο μέρος της Αριστεράς. «Η νέα εβραιοφοβία αναπτύσσεται στο όνομα του αντιρατσισμού, εγκαθίσταται στο στρατόπεδο του καλού και της δικαιοσύνης, θεωρεί τον εαυτό της ενάρετο» (Π. Α. Ταγκίφ, «Η νέα εβραιοφοβία», Εκδ. Πόλις). Η καταδίκη της πολιτικής του Ισραήλ έναντι των Παλαιστινίων εκτρέπεται συχνά σε απροκάλυπτη ρητορική μίσους κατά του εβραϊκού έθνους. Ενόστε, εντέχνως εκφερόμενη, οδηγεί σε έναν αδιανόητο συμψηφισμό με τα θύματα του ναζισμού. Δεν είναι μόνο ελληνικό το φαινόμενο. Από τις εκατοντάδες αντισημιτικές εκδηλώσεις κάθε χρόνο στη Γαλλία, εκτιμάται ότι οι περισσότερες δεν εκπορεύονται πλέον από την Ακρα Δεξιά. Το νέο ανερχόμενο αντισημιτικό τόξο είναι ένα συνονθύλευμα από μουσουλμάνους μετανάστες και φιλοπαλαιστίνιους ακτιβιστές.

Πολλοί απαντούν στα παραπάνω επικαλούμενοι τη συνήθη πρακτική της κυβέρνησης του Ισραήλ να αποδοκιμάζει ως προϊόν αντισημιτισμού κάθε κριτική της πολιτικής της. Έχει όντως πολλούς λόγους να εξοργιστεί κανείς με την τυφλή και βίαιη πολιτική των κυβερνήσεων του Ισραήλ. Ακόμα περισσότερο όταν επιχειρούν να υπαγάγουν το υπέρτατο έγκλημα της Ιστορίας στις ανάγκες αυτής της πολιτικής. Όμως αυτό είναι άσχετο με τον ίδιο τον αντισημιτισμό. Ειδικά δε η σημερινή συγκυρία, καθώς βρίσκονται σε εξέλιξη κινήσεις διεθνούς αλληλεγγύης προς τον λαό της Γάζας, είναι η καλύτερη ευκαιρία να πούμε το αυτονόητο: καμιά σημερινή παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν μπορεί να δικαιολογήσει ή να σχετικοποιήσει το Ολοκαύτωμα. Εντέλει, η αλληλεγγύη στους Παλαιστίνιους είναι σχεδόν αυτονόητο καθήκον όλων. Όταν όμως γίνεται όχημα κρυφού ή απροκάλυπτου αντισημιτισμού, όταν συμπορεύεται με επικίνδυνους φονταμενταλισμούς, τότε η αλληλεγγύη βυθίζεται στην απόλυτη αυτοαναίρεση.

[Ο Κωστής Παπαϊωάννου είναι πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου].*

ΤΑ ΝΕΑ, Πέμπτη 30 Ιουλίου 2011